757/06

Den 5. februar 2007 blev i sag nr. 68.075:

xxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxx xxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Pen-Sam Liv
forsikringsaktieselskab
Jørgen Knudsens Vej 2
3520 Farum

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der har pensionsforsikring i Pen-Sam Liv forsikringsaktieselskab, påstår selskabet pligtig at anerkende, at hun er berettiget til udbetaling af invalidesum i henhold til syge- og ulykkesforsikringen.

Selskabet har afvist at udbetale invalidesummen under henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke har været nedsat i tilstrækkelig grad, forinden dækningen med invalidesum ophørte, da hun 9/2 2003 fyldte 60 år.

Forsikringen giver ret til udbetaling af invalidesum, hvis forsikrede før det fyldte 60. år fratræder den stilling, som medførte pligtmæssig præmiebetaling, og erhvervsevnen varigt er nedsat med mellem 1/2 og 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv.

Ordningen giver endvidere ret til udbetaling af en invalidepension, når forsikredes erhvervsevne før det fyldte 65. år er nedsat med mindst 2/3 af den fulde erhvervsevne I ethvert erhverv, og nedsættelsen er af en vis varighed, dog tidligst ved lønophør.

Klageren blev fra arbejdsmarkedspensionsordningen bevilget præmiefritagelse på grund af midlertidig erhvervsudygtighed i den periode, hvor hun modtog sygedagpenge, fra 1/11 1997 til 30/4 1999. Fra 1/5 1999 og til 31/12 2002 var klageren omfattet af præmiefri dækning, hvorefter ordningen pr. 1/1 2003 blev omskrevet til præmiefri forsikring. Klageren blev den 15/6 2004 tilkendt invalidepension fra den 1/8 2003, hvor selskabet vurderede, at hun havde en varig nedsættelse af erhvervsevnen på 2/3.

Klageren, der er født i 1943, er uddannet sygehjælper og har arbejdet som sådan inden for plejehjems- og sygehusområdet. Hun fratrådte sin stilling som sygehjælper den 31/10 1997 og overgik til udbetaling af sygedagpenge, som hun modtog indtil 30/4 1999. I denne periode søgte hun om pension fra det offentlige, men fik afslag herpå i september 1999. Afgørelsen blev stadfæstet af statsamtet i september 1999.

Kommunen bevilgede klageren fleksjob, og hun blev den 1/5 1999 ansat som pædagogmedhjælper 20-25 timer ugentligt. I 2002 blev det ugentlige timeantal nedsat til 14. Hun ophørte i sit fleksjob den 1/3 2003 og overgik herefter til fleksydelse.

Selskabet har til brug for sagens behandling indhentet lægelige akter fra F. og V. Sygehus samt fra klagerens egen læge. Af journalen fra V. Sygehus fremgår, at klageren er blevet undersøgt den 24/3 2000, hvor lægen bl.a. noterer:

"**Resumé:**

Det drejer sig om en 57 årig tidl. sygehjælper, der arbejdede som sådan i ca. 20 år. Pt. pådrog sig i forbindelse med sit arbejde en pludselig løfteskade i 1983 med efterfølgende øvre brystryg- og nakkesmerter, strålende til skuldre og ve. albue. Har været undersøgt div. steder, hvor der blev udelukket reumatologiske- og kardiopulmonale lidelser. Røntgenologisk blev der fundet lette til moderate slidgigtforandringer i ryggen og nakken, som årsag til sekundære biomekaniske dysfunktioner. Pt. har gennemgået forsk. behandlinger - uden effekt på smerterne. Har været langvarig sygemeldt og siden maj 1999 haft et flexjob i fritidsordning.

Hun fortsætter med dgl. førnævnte gener, de er dog ikke forværret af hendes aktuelle arbejdsopgaver.

Obj.: Ryggener som resultat af de degenerative forandringer. Myogene forandringer i rotatorcuff muskler. Positiv Tinel sv.t. ve. medians ved håndleddet. Hypermibilitet i begge albueled.

Endelig konklusion:
Pt. er henvist til arbejdsmed. vurdering h.h.p. hvorvidt hendes arbejdsskade fra 1983 kan anerkendes som pludselig løfteskade.

Efter ny lov fra 1996, kan man anerkende varige skader, der opstår spontant i umiddelbar tilknytning til løftearbejde i akavede stillinger hos personer, som i øvrigt har belastende løftearbejde, hvis sådanne skader er sket 1. juni 1996 eller senere. Således opfylder pt. ikke kriterier for anerkendelse. Der findes derfor ikke indikation for at genoptage sagen.

Vedr. ryg- og muskelgener: Der anbefales alm. aktiverende øvelser, motion og dagligdags gøremål. Hun kan evt. overveje af gå til yoga.

Vedr. ve. håndled: Videre udredning evt. behandling skal foregå via egen læge."

Selskabet har endvidere anmodet speciallæge i ortopædisk kirurgi, overlæge K.J.B. om at udfærdige speciallægeerklæring. Af erklæringen, som er dateret den 17/7 2003, fremgår det:

"**KONKLUSION**
Det drejer sig om en nu netop fyldt 60-årig sygehjælper, som har haft et særdeles langvarigt behandlingsforløb pga. belastningssymptomer fra bevægeapparatet.
Allerede i begyndelsen af 80'erne var patienten til undersøgelse, herunder myelografi på K. sygehus i 1983, hvor der blev konstateret degeneration af båndskiven mellem 5. og 6. halshvirvel samt frembuling af denne. Blev dog konservativ behandlet.

Igennem årene talrige behandlingsseancer i forbindelse med muskelsmerter og belastningssymptomer. Behandlingsforløbene har nærmest foregået uafbrudt i de se-

neste ca. 20 år. Der er tidligere søgt helbredsbetinget førtidspension for skadelidte, som har haft et hårdt fysisk belastende arbejde som sygehjælper. Det blev dog ikke bevilget, men på det seneste har hun arbejdet i fleksjob, hvilket jo normalt er en fornuftig løsning på den slags problemer. Det har dog vist sig, at pågældende har haft svært ved at klare arbejdsopgaverne, selv om arbejdets mængde var reduceret til 3 1/2 time 4 dage om ugen. Efter at hun er holdt med arbejdet, har hun fortsat tendens til belastningssymptomer, når hun tager fat eller ellers kommer til at stå for meget, men det faktum, at hun selv kan styre belastningerne og holde nødvendige pauser har gjort, at hun har det væsentligt bedre nu end hun tidligere har haft i sit bevægeapparat, selv om belastningstendensen stadig er der.

De aktuelle gener er således reduceret i forhold til tidligere, men der er fortsat belastningssmerter, når skadelidte er igang med et arbejde, der kan betegnes som hovedsageligt fysisk betonet. Således har ægteparret et hus og en lille have og der skal ikke meget arbejde i haven til før skadelidte må gå ind og hvile sig med rygsmerter.

Ved den objektive undersøgelse konstateres der nu ingen udfaldssymptomer fra bevægeapparatet. Der er dog ømhed af paravertebralmuskulaturen i brysthvirvelsøjlen. Der er ømhed af musklerne i skulder-/nakkeregionen og ved nakkemusklernes fæste på kraniebasis, såvel som der er tendens til at der kan komme nervetryk til navnlig venstre skulderregion ved bevægelser i halshvirvelsøjlen (der er jo tidligere påvist slidgigt i facetleddene nogenlunde på dette niveau i halshvirvelsøjlen). Der er ikke fundet tegn til perifert nervetryk i overekstremiteterne.

SAMMENFATTENDE

Det drejer sig om en 60-årig sygehjælper, som, så vidt jeg kan vurdere, har ydet en rimelig indsats for at forblive på arbejdsmarkedet, men som nu har oplevet, at hun, når hun er på fleksydelse, har trods alt fået en væsentligt bedre dagligdag.

Mht. om der foreligger behandlingsmuligheder, der kan forbedre pågældendes erhvervsevne, mener jeg man må konstatere, at dette ikke er tilfældet, jeg henviser her til de vurderinger, der er foretaget, navnlig på Rygcentret på G. sygehus i 2 om-

gange. Det er således efter min opfattelse ikke realistisk at forvente, at der med en eller anden behandling vil være muligt at gøre pågældende bedre egnet til at klare sit hidtidige arbejde som sygehjælper, jeg mener også at det i situationen ikke er rimeligt at iværksætte revalideringsforanstaltninger for evt. at kunne gøre det muligt for pågældende at få et arbejde, der ikke er så fysisk eller manuelt belastende.
Dette begrundes med, at skadelidte også i den almindelige dagligdag hjemme, f eks. når hun står og laver mad, skræller kartofler m.v., altså i oprejst stilling står ved et arbejdsbord, også ind imellem må lægge sig ned for at hvile.

Det er således mit skøn, at arbejdsevnen i forhold til hendes hidtidige erhverv i hvert fald er nedsat med 2/3 og muligvis også mere.
I forhold til ethvert erhverv, mener jeg også, at pågældendes forløb igennem de seneste godt 20 år har vist, at pågældende nu næppe er i stand til at foretage sig et andet arbejde, da selv det at stå oprejst ved køkkenbordet med almindelig dagligdags belastninger i forbindelse med madlavning m.v. giver symptomer, hvor skadelidte må lægge sig ned og hvile.
Det vil derfor være min vurdering, at erhvervsevnen også i forhold til et sådant arbejde må være nedsat med mere end 2/3.

I disse vurderinger mener jeg man må lægge mere vægt på forløbet, som det har artet sig end en aktuel klinisk undersøgelse i en periode, hvor pågældende ikke har været udsat for disse belastninger.

Det er således min vurdering, at man må betragte pågældendes problemer fra bevægeapparatet som stationære."

Selskabet har meddelt klageren afslag på udbetaling af invalidesum, hvorfor klageren ved skrivelse af 1/11 2005 har indbragt sagen for nævnet. Klageren anfører over for nævnet:

"Pen-Sam og Pen-Sam's bestyrelse har senest ved afgørelse af 14. juni 2005 vurderet, at min erhvervsevne ikke er dokumenteret nedsat med 1/2 eller 2/3, før jeg fyldte

60 år. På denne baggrund har Pen-Sam vurderet, at jeg ikke er berettiget til at få udbetalt en invaliditetssum.

Som det fremgår af min korrespondance med Pen-Sam, …, er jeg ikke enig i denne vurdering. Jeg vil således henvise til, at der findes dokumentation for, at min erhvervsevne var nedsat med mere end halvdelen, før jeg fyldte 60 år og det af helbredsmæssige grunde. Jeg klager derfor over, at Pen-Sam ikke har været opmærksomme på den dokumentation, der findes i min sag, og at der derfor er truffet en forkert afgørelse. Jeg skal særligt henvise til følgende:

- Det fremgår af akterne fra F. Kommune, se venligst bilag …, at min formelle arbejdstid i fleksjobbet frem til marts 2002 havde været 3 1/2 timer om dagen i 5 dage om ugen. Efter marts 2002 blev min arbejdstid af helbredsmæssige grunde nedsat til 3 1/2 timer i 4 dage om ugen, svarende til en reduktion i arbejdstiden på 65 procent i forhold til en fuldtidsstilling. Hertil bemærkes, at arbejdstiden var endnu mindre på grund af pauser, samt at der var tale om et lettere arbejde, hvor kollegerne måtte tage mange hensyn til mine gener.

- Det fremgår af de i sagen foreliggende speciallægeerklæringer, at jeg ikke kunne genoptage et erhvervsarbejde, og heller ikke arbejde på deltid, Disse undersøgelser refererer til min helbredsmæssige tilstand, før jeg fyldte 60 år den 9/2-2003.

Pen-Sam ignorerer med sin afgørelse faktuelle oplysninger om min arbejdsevne før jeg fyldte 60 år. Mens jeg mener, at der med ovenstående er uigendrivelig dokumentation og bevis for, at min erhvervsevne var nedsat med mere end halvdelen og 2/3, før jeg fyldte 60 år.

2. Hvad vil De opnå hos selskabet? (Skal udfyldes)
Jeg ønsker at få anerkendt, at jeg er berettiget til udbetaling af invalidesum i form af et afgiftsfrit engangsbeløb ved 1/2 eller 2/3 invaliditet."

Selskabet har ved skrivelse af 29/11 2005 over for nævnet fastholdt afgørelsen og til støtte herfor anført:

"Til brug for vurderingen af medlemmets erhvervsevnenedsættelse blev der indhentet akter fra V. og F. Sygehus samt egen læge. Herudover indhentede administrationen en speciallægeerklæring af 17.07.2003 fra speciallæge i ortopædisk kirurgi K.J.B. …

På baggrund af disse akter - særligt speciallægeerklæringen af 17.07.2003 fra K.J.B. - fandtes medlemmets erhvervsevne varigt nedsat med 1/2 virkning fra den 01.08.2003.

Da medlemmet på dette tidspunkt dels var over 60 år og da medlemmet pensionsordning var omskrevet til præmiefri forsikring 01.01.2003, kunne der ikke udbetales invalidesum.

Medlemmet ønskede i brev af 13.02.2004 en revurdering af sagen og vedlagde kopi af ny speciallægeerklæring af 01.07.2003 fra reumatolog O.M. ...

Ved fornyet gennemgang af sagen blev det vurderet, at der var tale om en varig erhvervsevnenedsættelse på 2/3, hvorfor medlemmet blev tilkendt invalidepension fra den 01.08.2003. Medlemmet blev orienteret herom ved brev af 15.06.2004.

Medlemmet rettede efterfølgende telefonisk henvendelse hertil og meddelte, at invalidepensionen burde tilkendes fra en dato, så der også kunne ske udbetaling af invalidesummen ved 2/3 invaliditet.

Den 16.09.2004 fremsendte Pen-Sam Liv en redegørelse til medlemmet, hvor tilkendelsestidspunktet blev fastholdt, da dokumentationen for varig erhvervsevnenedsættelse først forelå i de omtalte speciallægeerklæringer af henholdsvis 01.07 og 17.07.2003.

Hertil kommer, at medlemmet først 01.03.2003 fratræder sin stilling og har lønophør. Retten til invalidepension fra pensionsordningen i henhold til § 12 (side 5 i vedlagte pjece) kan i alle tilfælde og uanset den lægelige vurdering tidligst indtræde ved lønophør. Dels var medlemmet ved lønophør fyldt 60 år, og dels var dækningen med invalidesum ophørt forinden.

Medlemmet var fortsat utilfreds med afgørelsen, og fremsendte nyt brev af 25.09.2004 med fornyet klage dels over vurderingen af den manglende ret til udbetaling af invalidesum og dels over dårlig rådgivning. Videre ønskede medlemmet sagen vurderet af en anden klageinstans, såfremt afgørelsen blev fastholdt.

Det blev endnu engang vurderet, at der ikke forelå grundlag for at ændre afgørelsen i sagen.

For så vidt angår spørgsmål om rådgivning henvistes til, at medlemmet ikke på noget grundlag er stillet i udsigt, at dækning med invalidesum ikke ville ophøre som beskrevet i aftalegrundlaget, og at det fremgår af pjece, forsikringsbetingelser og de ydelsesoversigter, der er sendt til medlemmet, at invalidesum i alle tilfælde bortfalder ved alder 60 år. Herudover er medlemmet såvel skriftligt som telefonisk orienteret om sine muligheder for at videreføre pensionsordningen, og hun har valgt at søge forlængelse af den præmiefri dækning frem til 31.12.2002. Medlemmets ansøgning herom er imødekommet.

Sagen blev efter medlemmets ønske forelagt for bestyrelsen på møde den 02.06.2005. Bestyrelsen fulgte administrationens afgørelse om afslag på udbetaling af invalidesum. Medlemmet blev orienteret om afgørelsen ved brev af 14.06.2005."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Forsikringsbetingelser for syge- og ulykkesforsikring i Pen-Sam Skade forsikringsaktieselskab**

(invalidesum ved 1/2 invaliditet)

…

§ 9. Betingelse for udbetaling

Syge- og ulykkesforsikringen udbetales, hvis forsikrede før det fyldte 60. år fratræder den stilling, som medførte pligtmæssig præmiebetaling, og erhvervsevnen varigt er nedsat med mellem 1/2 og 2/3 af den fulde erhvervsevne i ethvert erhverv.

Vurdering af erhvervsevnenedsættelsen foretages af selskabet.

Syge- og ulykkesforsikringen kan ikke udbetales mere end 1 gang til den samme person.

…

§ 13. Udbetaling

Ved begæring om udbetaling af forsikringsydelser indleveres sådan dokumentation til selskabet, som selskabet finder fornøden.

Udbetaling kan ikke finde sted, før kravet er behørigt dokumenteret."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærkes, at nævnet efter sin gennemgang af sagen finder, at selskabet ikke har pådraget sig noget rådgiveransvar i forbindelse med omskrivningen til præmiefri dækning og bortfald af invalidesum pr. 1/1 2003.

I henhold til forsikringsbetingelserne kan invalidesum udbetales, hvis der er et erhvervsevnetab på halvdelen henholdsvis 2/3, forudsat at dækningen ikke er ophørt på tidspunktet for erhvervsevnetabet, og forudsat at den sikrede er fratrådt sin stilling før det 60. år. Da klageren er fratrådt sin stilling den 1/3 2003, dvs. efter hun den 9/2 2003 var fyldt 60 år, kan nævnet ikke pålægge selskabet at udbetale invalidesum. Dette gælder, uanset om klagerens erhvervsevnetab måtte være indtrådt før den 1/3 2003.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand